GASETA DE VILAFRANCA

ANY I — 1 DE MARÇ DE 1926 — NÚM. 4

GENT DE FORA

Som gent de fora. Tal com raja. Aquest és l'únic títol nobiliari que se'ns ha atorgat i no n'abellim cap altre. Gent de fora, per voler dels déus.

Entre la gent de ciutat i la de fora no hi ha una veritable correntia de fraternitat. I és que no s'ha comprès als qui hem nascut ciutat enfora o no se'ns ha volgut comprendre. La gent de ciutat s'ha clos hermèticament en la seva torra de vori, víctima d'un narcisisme esfereïdor i incomprensiu. Per amor a la «tenue», se'ns ha tractat amb una certa prevenció—amb desdeny i tot—, amb la qual cosa s'ha atapeït més la valla moral qui ens separa.

Quan hem atret l'atenció ciutadana, se'ns ha mirat amb aquella freda curiositat que hom sent per les coses llunyanes, no pas amb afecte germanívol. Mai no s'ha volgut prendre interès pels nostres problemes. La mateixa crisi que corseca les comarques vinícoles no ha trobat ressò a la urbs i és que allà no és sentida com ací. Aquella franca camaraderia que els afalacs d'altre temps ens feien esperar,és un mite. I si s'ha donat el cas d'un nucli interessat per les nostres coses, és que, comptat i debatut, hi ha la bruixa de l'industrialisme per entremig. Gosaríem dir que per a molta gent, el folk-lorisme, l'excursionisme i els altres mitjans inventats per coneixe'ns no són, en el fons, més que pretextos per divertir-se amb el nostre rusticisme, el qual, a través de tots aquells aparells, es duplica i centuplica.

Només s'han interessat per la gent de fora aquells qui han estat assimilats per la urbs. Homes de la nostra llei que han envaït les altes esferes ciutadanes, talment els fruits més exuberants, més ullprenedors són oferts generosament al senyor.

Un dia, però, uns senyors de ciutat van llençar una idea conciliadora : Catalunya-Ciutat, van dir. Sembrar en aquests camps ubèrrims l'esperit de ciutadania. Bella pensada. Excellent cruada a impulsar. Una de les raons de la nostra existència periodística és aquesta : alçapremar l'esperit cívic de la nostra gent. Tots els nostres esforços són per atenyer-ho. No fóra possible, però, d'arribar a la fita desitjada, si no es desfés el malentès existent.

En l'argot ciutadà, «fora» és un mot abstracte, gairebé una incògnita. Se'n té una vaga idea. Pocs senyorets encartronats, poca genteta engreïda, sap ben bé què vol dir. Apareixem als ulls de molts com a components de càbiles en tractament curatiu. com a persones de curació epidèrmica. Catalunya-Ciutat, heu dit? Molt bé, però que se'ns tracti com a ciutadans. Les viles de Catalunya, carrers de Barcelona? En bona hora, però que hi hagi entre nosaltres la cordialitat que el veïnatge comporta. Amor, afecte a les nostres coses? Sí, sí, és això el que cal, però amor de veritat, sense rera-pensades.

Som gent de fora. Gent de fora, per voler dels déus. Si es tracta d'atreure'ns que no se'ns exhibeixi com a aus rares, que no se'ns reservi una vitrina més o menys luxosa en el museu de curiositats que té la gent de ciutat. Respecteu, si us plau, la profunda empremta racial que portem i bandegeu, arreconeu, deseu els vernissos ultraciutadans d'hivernacle amb què molts voldrien cobrir el nostre forasterisme. Siguem germans, no pas germanastres.

Parlem-ne dels homenatges

No havíem quedat que dintre l'escaient marc dels carrers polits de Sitges, tot Catalunya havia homenatjat Russinyol? No era ahir que entremig de la verdor assolellada del Parc barceloní, els obrers palesaven llur estima al Mestre? I bé, doncs, per què aquests altres homenatges que neixen com el gram, mancats d'espontaneïtat i organitzats únicament amb mires d'adinerar la taquilla d'un teatre?

Ahir Guimerà, avui Russinyol. És lamentable que les figures cabdals de les lletres pàtries siguin adesiara dutes d'ací d'allà per empresaris sense escrúpols, interessats només a fer-les servir de mirallets de caçar espectadors—i perdoneu la irreverència

No vull pas dir amb això que no s'hagi d'homenatjar aquells qui s'han guanyat una glòria legítima. No pretenc desertar de la potser lloable afició a fer homenatges que tenim els catalans. Honorem els nostres poetes, els nostres escriptors, els homes que donen prestigi a Catalunya, però honorem-los amb solta, amb dignitat, amb entusiasme sincer.

Recordo que una vegada que em trobava per casualitat a una vila del camp de Tarragona, vaig assistir a una representació de «Mar i Cel». El principal esquer de la funció era la promesa de la presència de l'autor. Malgrat això, el teatre no era ple ni de bon tros. Va començar el drama i tots els còmics ho feien tan malamenr com sabien. Els magistrals versos guimeranians eren estrafets, mastegats per aquella gent. Els trajos i el decorat no es podien mirar de bruts i estripats. El públic se n'adonava i reia. Mentrestant, Mestre Guimerà, mig orb, amb la testa venerable ensorrada entre les espatlles. seia a una llotja tot i esperant, segurament amb angúnia, l'acabament de cada acte per aixecar-se a rebre els aplaudiments dels escassos espectadors. I com que ell, encara que no veiés l'espectacle, devia oir com aquells còmics de barraca escupien les estrofes que ell havia escrit, cada vegada que es posava dret quedava capcot, amb la barba apretada damunt el pit i els ulls mirant a terra. I jo que ho veia, us ho jur!, vaig haver de marxar del teatre perquè sentia pena davant la situació no gaire airosa del Mestre, i tot allò m'indignava em feia saltar adaleradament els nervis.

No. no, res d'homenatges d'aquesta mena. Honorem-los, sí, els nostres alts homes. Espontàniament, popularment, que la iniciativa de l'homenatge surti del cap de qualsevol fill de veí, de qualsevol corporació. que s'hi vegi bategar un sentiment. Però, per Déu, no tolerem que els empresaris, en nom de tots nosaltres, prenguin del braç els nostres artistes màxims i els duguin d'escenari a escenari a tall de cartell—perdó, perdó, perdó—comercial.

ALEIX BARTROLÍ

.....

La crisi Europea

De la guerra europea ençà, que el rellotge d'Europa va malament. De tant en tant s'avança poc o molt, o s'atura o s'endarrereix. Tots els pronòstics que sobre el seu esdevenidor havíem fet, basats en una lògica de sentit comú, han estat errats.

Els que crèiem en la tradició lliberal dels francesos,França ens ha resultat xovinista i guerrera. Ens esgarrifàvem d'una Alemanya revanxista i ens

surt republicana i mansa en mig de mil trontolls.

No podíem creure en la consolidació a Rússia de l'Estat soviètic, sagnant, despòtic, és a dir, motejat de tots els denigratius, amb la nova de l'assassinat setmanal de Lenin, (qui morí de malaltia comsumptiva) i el veiem ara triomfant, amb voluntàries i assenyades concessions, indemne de la tenalla del bloqueig, guarida de la fam atuïdora i encaixant amb els seus mortals enemics.

Encara Itàlia, la de la història de llibertats, de la qual hom refiava que de seguida s'espolsaria les teories morboses d'un home, revesses als corrents pacifistes universals; de la qual podia esperar-se una justa reacció en aquells jorns nerviosos de l'assasinat de Matteoti. Doncs veus-ací al Duce, gallejant, provocador i covant la idea de l'*Impero* en l'avinentesa d'una guerra d'expansió.

I anem passant revista als altres països d'aquest cosmos capgirat. Ningú no és al seu centre, ni recolza en una base ferma. Domenyen els arriscats, les democràcies són sotcavades, les masses s'amotllen, silents.

És una crisi latent i constant que ens atemora amb la gran incògnita de la seva solució. Ens atemora i no gosem de vaticinar res. Temem d'errar i ens esgarrifa d'encertar.

Perquè si haguéssim de dir ço que en el nostre dedins pensem, diríem que una mutació definitiva no ens vindria gens de nou; que la revolució russa no ens sembla la darrera per a la definitiva implantació d'una República proletària ideal i que les ambicions imperialistes de Mussolini s'han de veure ofegades en el dolorós gresol, encara, d'una nova guerra europea, que ensems ens redimirà a tots en l'amor a la pau per a sempre més.

JOAN LANAU

Traduir la Humanitat al propi idioma: aquest és l'ideal. Encara que sigui per combatre contra ella.

L'estètica del silenci

Moltes vegades m'havia engrescat la idea de parlar, amb lloança, dels silencis o pauses, per tal de contrarrestar les definicions errònies que en donen els tractats de teoria musical més en voga, Diu, per exemple, el d'A. Dannhauser: «els silencis són uns signes que assenyalen la interrupció del so».

Doncs bé: si són interromputs determinats sons musicals, no continua amb la mateixa vigorositat el desenrotllament de l'obra?

En molts casos, el silenci, no és una expressió de sentiments que tendeix a una manifestació concreta d'efectes?

Feia molt de temps que volia escriure alguna cosa sobre aquest tema, però agradosament sorprès, he llegit un ben interessant article de l'eminent pedagog musical Vicens M. de Gibert, intitolat «Elogi del silenci». Molt just, benvolgut mestre d'elogiar el silenci, important matèria d'alta vàlua estètica, que per ésser poc estimada, és poc estudiada i menys coneguda per tant. degut tot plegat a la forma en què se'n parla a les teories de referència, segons les quals, sembla que el silenci només té per objecte d'interrompre el so, tot fent parar la composició musical. Entenc que no és així, puix que fora impossible d'escriure música i molt menys d'executar-la, si no existissin les pauses, que ens proporcionen l'efecte concret del repòs.

Hom deu principalment als silencis, la varietat orquestral de les grans obres. I en la fuga, la més bella forma polifònica, qui podria preterir la importància suprema de les pauses en les entrades de les diverses veus que l'estructuren?

La pausa té ànima, i batega fortament en la composició, a desgrat de no oir-se. Quantes emocions estètiques rep l'home i les passa en absolut silenci. I quin efecte més deplorable produeix el novell executant quan no amida amb exactitud les pauses; és ben cert que ens fa insuportable l'audició musical.

O, silencis benaurats, que en la vostra fosquedat vibreu plens de denses emocions i féu glatir el cor d'aquells que saben percebre us, tot esperant els adveniments que amb la vostra mudesa prepareu i exalteu! Caldria que hom parlés de vosaltres, a la faisó d'un renomenat artista, qui diu que la música és l'art del so i del silenci.

En el bell poema de Goethe, l'aprenent de bruixot, no passa d'ésser aprenent, a malgrat de saber de rutina l'exorcisme que posa l'escombra en moviment. Hauria hagut de saber, demés, les paraules del conjur que poden tornar l'escombra a la seva immobilitat habitual. El mestre bruixot, innegablement, posseïa les dues fórmules de l'encís.

Silenci de beutat, silenci de meravella, silenci de misteri, tu que saps el secret de la interpretació, el secret dels efectes, el secret de l'emoció, tu que calles i duus triomfalment a terme tantes de coses, fés adonar a la gent de la teva suprema importància. Cap afer no fóra possible en el món, sense la teva intervenció.

EZEQUIEL MARTÍN

Mirant prim

Frases que, amb les corresponents variants, s'ouen al final d'un concert:

—Encara que jo no entenc en música, trobo que toquen admirablement.

—Vostès, que entenen en música, sí que deuen *disfrutar* força.

—Com que no entenem en música, no ens agrada tant...

. . . . . .

Una de les coses que sentim a dir molt i que encara no comprenem, és aquest «entendre en música».

Què vol dir «entendre en música», aplicat a escoltar un concert?

Per tal d'aprendre, agrairíem la contesta.

•••

Els qui, a ulls d'aquells comentaristes modestos, passem per «entendre en música», perquè quan érem petits solfejàvem en totes set claus, estem més o menys examinats de teoria de la música, i havem viscut moltes hores (o mort moltes hores, segons) davant d'un instrument musical, o perquè som de fa molts anys amics de la música, hi entenem, realment, en música?

I si hi entenen, sobre aquells que es confessen ignorants en música, tenim molt d'avantatge per fruir d'un concert?

De cap manera. Havem de considerar-nos gairebé iguals. Altres diferències han d'escatir-se entre uns i altres oients, entre uns i altres escoltadors. I val la pena de profunditzar-ho.

De moment, bandegem com una excusa separada de la realitat, tota frase que giri entorn d'«entendre en música».

FILHARMONIC

Ésser o no ésser.

O, disjuntiva eternal, que portes la humanitat enderiada d'ençà que el món és món.

Endebades hom cerca de negar-te. Ets el dubte vital, la flama infusible que cremarà sempre sota les ídoles ideals benamades. No hi ha força viva prou forta, que pugui matar el neguit que urbores al cor dels homes.

T' afebliràs, t' amagaràs, t'eclipsaràs i tot; la teva veu, però, tornarà tothora al nostre pit i maldarà per eixir al defora i sortirà i emplenarà l'àmbit de ressonàncies triomfals. Per a confusió dels que et neguen; per a vergonya dels que et descreuen; per a càstig dels que et combaten.

Ésser o no ésser!

Aquesta és l'eternal qüestió.

Serà tostemps salvat de defalliment, aquell qui et durà estargida a les teles inconsútils de la consciència.

RED

Però hi ha raons de caràcter econòmic que han de comptar en parlar d'aquesta mena de qüestions. Avui—diu la gent que porta el negoci si negoci se'n pot dir—no hi ha manera d'aguantar una temporada de teatre cantat. Es massa car. El públic que va al teatre no pagaria l'entrada als preus que bonament haurien d'establir-se. I, la veritat, els temps ja són prou difícils per tots cantons, perquè haguem de venir-los a complicar amb dificultats de natura teatral.

Potser és així, realment; potser és així, una mica exagerat; pot no és així, de cap manera No ho sabem. El que no es pot negar, és que fa uns quants anys que Vilafranca no té una temporada permanent de teatre líric.

I és lamentable, perquè ja em dit que preferim, com a divertiment teatral, en el marc i dintre les possibilitats de Vilafranca, el que és cantat i ballat, sobre l'altre, el que és simplement declamat, digui el que vulgui la gent que sosté el contrari. I donaríem més explicacions, és clar, si ens fossin ben demanades.

Com a conseqüència de tot això, s'ha adoptat un criteri eclectic que concilia i satisfà els punts de mira diversos i àdhuc oposats de cadascú.

Ara tenim, molt dosificat, molt esquifit, teatre mixte: dramàtic, líric i mut. Avui un dramet o una comedieta, barrejat amb sessions de cinema de part de tarda; demà potser una opereta d'aigua amb sucre; un altre dia, una representació d'òpera italiana amb tots els ets i uts

De tota manera, siguem francs, és igual una cosa que una altra. Es tracta només d'arribar a pasqua per reprendre la vida de tot l'any, ni massa viva ni massa morta, ni massa clara ni massa negra.

•••

Demés del culte a Orfeu, el galan minyó de la veu d'or, l'Esbart Coral paga tribut a Natura, la pròvida matrona de les sucoses opulències.

O dit altrament, de manera clara i més entenedora: l'Orfeó Vilafranquí, ultra cantar, com cal, també sap divertir-se, com cal.

Veus ací copsat un moment de les sardanes que trenà l'Orfeó, la tarda de dimecres de cendra, sota els arbres blincadissos del Foix, als voltants de Torrelles d'aquest nom.

ENCARA NO HEU PROVAT EL

Xampany Baqués?

Feu-ho i quedareu satisfet!

•••

Propietari: PERE BAQUÉS

Caves a Guardiola de Fontrubí (Penedés)

PILOCARPOL

(Elaborat per F. Sala i Moles)

Tònic: Regenerador del Cabell: Gran antisèptic.

Evita que el cabell caigui. Estimula la seva creixença.

Flascó: 3 pessetes.

Dipòsit a Vilafranca: Farmàcia BOSCH. Cort, 21.

GASETA DE VILAFRANCA

Publicació quinzenal

Redacció i Administració: Sant Joan, 4

SUBSCRIPCIÓ

A Vilafranca: 2 ptes trimestre

A fora: 2'25 ptes. trimestre.

Les vint cures vegetals de

l'Abat HAMON

guareixen la diabetis, albuminúria, artritisme i dolor, malalties del pit, del païdor, dels nirvis, del cor, del fetge, restrenyiment, llagues de les cames, etc.

Efectes segurs —: Completament inofensives.

Laboratoris botànics i marins, de Barcelona.

Esclusiva a Vilafranca: Farmàcia i Centre d'específics de JOAN BOSCH.

Placeta de la Vila, 5, i Cort, 21. — Telèfon 2

Proveu els nous models

OPEL

1926

Torpeus i Sedans, de 3 i 4 places.

Consum 6 litres per 100 quilòmetres

Representant al Penedès:

JOAN FORTUNY FABREGAS

JOAN HILL

Importador

COMERÇ A L'ENGROS
Colonials : Drogues : Productes químics : Confitería : Licors de Marca : Queviures generals : Pesca salada

OFICINES I MAGATZEMS
Ferrers, 10, Font, 9
Telèfons núms 15 comercial i 159 particular.
Fabricació: Misser Rufet, 12
Apartat de correus, 12

Servei local i comarcal a domicili

Extractes Curtents i Productes Químics, S.A.

BARCELONA

Adobs, sofres, sulfats
i productes enològics

Dipòsit : carrer de Clascar, 24

MOBLES

Successors de Domingo & Sabaté

Els tallers més importants de Barcelona

MEDALLA D'HONOR en l'Exposició del Moble celebrada a Barcelona l'any 1923

Casa Central a Barcelona

Carrer de Sans, 112 i 114. - Telèfon H. 475

Sucursal a Vilafranca

Angel Guimerà, 18 i 19. - Telèfon, 225